

MER WINDPARK GREENPORT VENLO

Oplegnotitie

31 MEI 2018

Contactpersoon

ARCADIS

Arcadis Nederland B.V.
Postbus 264
6800 AG Arnhem
Nederland

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	5
2	M.E.R.-PROCEDURE	6
3	PROVINCIAAL BELEID	8
3.1	Klimaatdoelstellingen	8
3.2	Windenergie in Limburg	8
3.3	Gebiedsontwikkeling Greenport Venlo / Klavertje 4	11
4	BEVOEGDHEDEN	13
5	DE UITVOERINGSPRAKTIJK	14
6	DE VOORGENOMEN ONTWIKKELING VAN WINDPARK GREENPORT VENLO	15

COLOFON

1 INLEIDING

Provinciale Staten van Limburg zijn voornemens om voor de ontwikkeling van het Windpark Greenport Venlo een inpassingsplan vast te stellen. Gedeputeerde Staten van Limburg zijn in dat verband tevens voornemens om een omgevingsvergunning te verlenen ten behoeve van de realisering van negen windturbines. Het te realiseren windpark ligt langs de spoorlijn Venlo-Eindhoven op het grondgebied van de gemeente Venlo en heeft een minimaal vermogen van 30MW.

Voor de ontwikkeling en inpassing van het windpark is al een m.e.r.-procedure doorlopen gekoppeld aan de bijbehorende bestemmingsplannen Windpark Greenport Venlo, deelgebieden Zaarderheiken, Trade Port Noord en Horst a/d Maas en de benodigde omgevingsvergunning¹. Voor het daartoe opgestelde MER (gecombineerd plan-/projectMER) en bijbehorende aanvulling MER is een positief toetsingsadvies afgegeven door de Commissie m.e.r. (Toetsingsadvies d.d. 7 december 2017, projectnummer 3194).

Door het besluit van de gemeenteraad van Venlo van 12 maart 2018 tot het niet vaststellen van het bestemmingsplan 'Windpark Greenport Venlo, deelgebieden Zaarderheiken en Trade Port Noord' is er geen planologische basis voor een spoedige realisatie van het windpark.

De Provincie Limburg vindt het van bijzonder belang dat Windpark Greenport Venlo wordt gerealiseerd en heeft om deze reden besloten om een provinciaal inpassingsplan (PIP) op te stellen. Dit inpassingplan is qua inhoud en opzet in beginsel gelijk aan de bestemmingsplannen die eerder bij de gemeente Venlo en Horst aan de Maas in procedure zijn geweest.

De opgave met betrekking tot windenergie is van groot provinciaal belang gezien de wettelijke rol van de Provincie Limburg op dit terrein. Met een omvang van minimaal 30 MW zal windpark Greenport Venlo een substantiële bijdrage leveren aan de afspraken tussen de provincie Limburg en het Rijk om in 2020 95,5 MW aan windvermogen in Limburg te realiseren. Zonder dit windpark zal de provincie niet aan haar taakstelling kunnen voldoen.

Gekoppeld aan het inpassingsplan wordt een nieuwe m.e.r.-procedure doorlopen. In deze nieuwe m.e.r.-procedure wordt gebruik gemaakt van het eerder opgestelde MER en Aanvulling op het MER. In aanvulling hierop is voorliggende oplegnotitie opgesteld. Deze oplegnotitie wordt tezamen met het eerder opgestelde MER, inclusief Aanvulling MER en het ontwerp inpassingsplan ter inzage gelegd.

In deze oplegnotitie wordt in aanvulling op het eerdere MER en Aanvulling MER vanuit provinciaal perspectief:

- een toelichting gegeven op de nieuwe m.e.r. procedure die voor het inpassingplan en de omgevingsvergunning wordt doorlopen (hoofdstuk 2);
- een onderbouwing gegeven van het provinciale belang, en daarmee samenhangend, nut en noodzaak van de ontwikkeling van Windpark Greenport Venlo en het opstellen van een inpassingsplan (hoofdstuk 3);
- ingegaan op de provinciale bevoegdheden (hoofdstuk 4);
- inzicht gegeven in de uitvoeringspraktijk van het windenergiebeleid binnen de provincie Limburg (hoofdstuk 5);
- in combinatie met voorgaande bullets een integrale en alles overziende analyse en conclusie opgenomen over de nut en noodzaak en locatiekeuze van Windpark Greenport Venlo (hoofdstuk 6).

¹ MER Windpark Greenport Venlo d.d.25 augustus 2017 en Aanvulling MER Windpark Greenport Venlo d.d. 22 november 2017

2 M.E.R.-PROCEDURE

Op het besluit tot vaststelling van het inpassingsplan rust een plan-MER plicht. Dit omdat het inpassingsplan kaderstellend is voor de m.e.r.-beoordelingsplichtige activiteit D22.2 uit bijlage D van het Besluit m.e.r. Activiteit D22.2 betreft de oprichting, wijziging of uitbreiding van een windturbinepark in gevallen waarin de activiteit betrekking heeft op een gezamenlijk vermogen van 15 MW (elektrisch) of meer, of 10 windturbines of meer. In het geval van Windpark Greenport Venlo bedraagt de omvang minimaal 30 MW. Voor de bouw en exploitatie van het windpark is daarnaast een omgevingsvergunning vereist. Voor de omgevingsvergunning geldt een m.e.r.-beoordelingsplicht, omdat de drempelwaarde van activiteit D22.2 uit het Besluit m.e.r. wordt overschreden. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied ligt op een afstand van meer dan 5 kilometer. Significant negatieve effecten zijn op voorhand uit te sluiten, zodat geen passende beoordeling is vereist. In het MER (d.d. 25 augustus 2017) is dit nader onderbouwd.

Voor Windpark Greenport Venlo is al een m.e.r.-procedure doorlopen. In deze m.e.r.-procedure is, zoals ook aangegeven in H1 van deze oplegnotitie, een gecombineerd MER opgesteld, waarin zowel de relevante informatie van het plan-MER als het project-MER is opgenomen. Derhalve is er destijds voor gekozen om voor de omgevingsvergunning een project-MER op te stellen zonder eerst een m.e.r.-beoordelingsprocedure te doorlopen. Het gecombineerde MER is positief getoetst door de Commissie voor de milieueffectrapportage.

Gekoppeld aan het opstellen van het inpassingsplan wordt formeel een nieuwe m.e.r.-procedure doorlopen. Middels de *'Kennisgeving inzake planvoornemen en voorgenomen ontwikkeling van Windpark Greenport Venlo'* d.d. 25 april 2018 heeft een ieder kunnen reageren op het voornemen van Windpark Greenport Venlo BV voor het ontwikkelen van het windpark en het voornemen van de provincie Limburg voor het opstellen van een inpassingsplan (PIP) ten behoeve van de inpassing van het windpark. Tevens is in de kennisgeving aangegeven dat er in de m.e.r.-procedure gebruik wordt gemaakt van het eerdere opgestelde MER en de Aanvulling MER. Ook op dit gegeven heeft men kunnen reageren. De ontvangen zienswijzen die betrekking hebben op reikwijdte en detailniveau van het MER richten zich met name op de locatieafweging en de gezondheidsrisico's als gevolg van infrasoen en laagfrequent geluid. Daarnaast hebben enkele insprekers de voorkeur / suggestie gedaan voor een verkleind windpark waarbij de 5 oostelijke windturbines worden geschrapt. De zienswijzen hebben geen aanleiding gegeven tot het onderzoeken van alternatieve locaties en/of alternatieve inrichtingsalternatieven.

Ten aanzien van de locatiekeuze wordt in deze Oplegnotitie MER (hoofdstukken 3 tot en met 6) een nadere toelichting gegeven.

Ten aanzien van gezondheidseffecten als gevolg van infrasoen en laagfrequent geluid is er ook geen aanleiding voor aanvullend onderzoek. Uit de reeds uitgevoerde onderzoeken die ten grondslag liggen aan het 'afgewezen' bestemmingsplan blijkt dat voldaan wordt aan alle relevante wet- en milieuregelgeving, waaronder de geluidsnormen die voor windturbines gelden. In het daarvoor uitgevoerde onderzoek is ingegaan op de mogelijke gezondheidseffecten als gevolg van infrasoen en laagfrequent geluid (zie hoofdstuk 8 van het MER en hoofdstuk 5 in de Aanvulling MER en paragraaf 5.16 van het inpassingsplan). Voor het MER, inclusief de Aanvulling MER is door de Commissie m.e.r. een positief toetsingsadvies gegeven. Aangezien het voornemen inhoudelijk niet is gewijzigd en het uitgevoerde onderzoek nog actueel is, is er geen aanleiding om het onderzoek aan te passen.

In de besluitvorming voor het PIP en de te doorlopen m.e.r.-procedure wordt gebruik gemaakt van het al bestaande gecombineerde MER en Aanvulling MER, omdat:

- de overwegingen die ten grondslag lagen aan de locatiekeuze voor Windpark Greenport Venlo nog steeds actueel en van toepassing zijn;
- de voorgenomen opstelling en inrichting van het windpark niet wijzigen ten opzichte van de opstelling, inrichting en onderzoeken in de (ontwerp) bestemmingsplannen 'Windpark Greenport Venlo, deelgebieden Zaarderheiken, en Trade Port Noord' en 'Windpark Greenport Venlo, deelgebied Horst aan de Maas';
- de voor de bestemmingsplannen, het MER en de in dit kader uitgevoerde milieuonderzoeken van recente datum zijn, aansluiten bij de voorgenomen inrichting van het windpark en om deze redenen geen actualisatie behoeven;

- de Commissie voor de milieueffectrapportage het al opgestelde MER en de Aanvulling MER getoetst heeft en een positief toetsingsadvies heeft afgegeven.

In aanvulling op het MER en de Aanvulling MER is voorliggende oplegnotitie opgesteld. Deze oplegnotitie vormt tezamen met het eerder opgestelde MER en de Aanvulling MER, het MER behorende bij het PIP en de omgevingsvergunning voor Windpark Greenport Venlo.

Deze oplegnotitie, het bestaande MER en de Aanvulling MER worden, tezamen met de ontwerpbesluiten met bijbehorende bijlagen, zijnde het ontwerp-inpassingsplan en de ontwerp-omgevingsvergunning, gedurende 6 weken ter inzage gelegd. Een ieder kan daarover een zienswijze kenbaar maken. Van deze terinzagelegging zal zowel digitaal als via een korte kennisgeving in het plaatselijk huis-aan-huisblad kennis worden gegeven. Tijdens de zienswijzeperiode voor het PIP wordt de Commissie voor de milieueffectrapportage (Commissie m.e.r.), conform de vereisten uit de Wet milieubeheer, om een toetsingsadvies gevraagd. Hierbij wordt alleen de Oplegnotitie MER voor toetsing voorgelegd aan de Commissie voor de milieueffectrapportage.

3 PROVINCIAAL BELEID

In dit hoofdstuk wordt inzicht gegeven in het relevante provinciale beleid omtrent windenergie en de gebiedsontwikkeling Greenport Venlo.

3.1 Klimaatdoelstellingen

De provincie Limburg hecht er veel waarde aan om stappen vooruit te zetten in de transitie naar een CO₂-arme energievoorziening. Het Klimaatakkoord van Parijs en de recente beslissing tot het stopzetten van de aardgaswinning in Groningen vragen om daadkracht en durf van de samenleving. Tijdige inzet op de klimaatopgave en energietransitie is essentieel voor het beheersen van de kosten en biedt tevens economische kansen op het gebied van innovatie en werkgelegenheid. Het vestigingsbeleid in Limburg blijft enkel concurrerend als het ruimte biedt voor een duurzame ontwikkeling van bedrijven en een betaalbare en schone energievoorziening.

In nationaal verband wordt gewerkt aan de uitwerking van de Parijs-doelstellingen met CO₂-reducties van 49% in 2030 en 95% in 2050. Thans wordt nog volop gewerkt aan het bereiken van de 20% reductiedoelstelling in het jaar 2020. Onderdeel hiervan is de opwekking van 14% duurzame energie. Hieronder valt de opwekking van 6.000 MW windenergie op land in 2020. Deze opgave is verdeeld over alle provincies. Provincie Limburg heeft hieraan een bijdrage van 95.5 MW toegezegd. Deze windopgave is in 2013 vastgelegd in een afspraak met het Rijk, ze is onderdeel van het Nationaal Energieakkoord (2013) en is tevens opgenomen in het POL2014. Wind op land draagt circa 2.5 %-punt bij aan de beoogde 14% hernieuwbare energie. De rest van de duurzame opwekking moet komen uit wind op zee, zonne-energie, biomassa en waterkracht.

De 2020-doelen vragen veel en Nederland moet alles op alles zetten om deze eerste stap in de energietransitie tot een goed einde te brengen. De Borgingscommissie van het Nationaal Energie Akkoord (NEA) ziet toe op de naleving van de afspraken uit het NEA. Het Rijk ziet hier eveneens op toe, in het bijzonder op de naleving van de afspraken Wind op Land.

3.2 Windenergie in Limburg

Onderstaand in het provinciale beleid rondom windenergie beschreven.

Limburgse plaatsingsstrategieën van windturbines

Vanwege de wens tot een goede landschappelijke inpassing van windturbines is in 2011 in opdracht van de provincie Limburg een landschapsvisie Windenergie opgesteld ('Landschapsadvies Windenergie Limburg "Voor de wind", Veenenbos en Bosch landschapsarchitecten, maart 2011'). Hierin zijn verschillende landschappelijke opstellingsstrategieën onderzocht. Daarin is de conclusie getrokken dat vanuit het Limburgse landschap bezien, er drie kansrijke zones zijn voor de plaatsing van windturbines. Bij de selectie gaat het zowel om de landschappelijke schaal, de nabijheid van belangrijke natuur- en recreatiegebieden als om de beleving en de activiteiten in deze provincie. De windturbines passen beter in de jongere, meer rationele landschappen met ruimere maten. De turbines sluiten vanwege hun karakter goed aan bij industrie, bij dynamische landbouwgebieden en pragmatisch gezien ook bij bestaande opstellingen. Het technische karakter van de windturbines verhoudt zich minder goed tot de beleving van de nationale landschappen en de nationale parken. Dit heeft geleid tot het benoemen van drie zoekzones:

- de grootschalige en rationeel verkavelde landschappen van Peelland;
- op of nabij industrieterreinen (daar waar de energie wordt verbruikt);
- aansluiting op bestaande windlocaties aan de grens (concentratie van turbines).

In de conclusie van de landschapsvisie is aangegeven dat vanuit het oogpunt van verrommeling plaatsing van windturbines bij elk industrie- of bedrijventerrein ongewenst is. De studie pleit voor een beperking tot het Klavertje 4-gebied, de sterk geïndustrialiseerde corridor in de Maasvallei langs de A2 tussen de Clauscentrale en het terrein van Chemelot. Vanuit het provinciale perspectief zijn dit de belangrijkste concentratiepunten van industrie.

Provinciaal Omgevingsplan Limburg (POL2014)

Plaatsingsstrategie

In het POL2014 is het provinciale beleid voor windenergie geformuleerd. Hiertoe is een plaatsingsstrategie ontwikkeld. Om te komen tot de plaatsingsstrategie is een planMER opgesteld², waarin verschillende plaatsingsalternatieven zijn onderzocht. Aan de ontwikkeling van de plaatsingsalternatieven heeft de Landschapsvisie Landschapsadvies Windenergie Limburg “Voor de wind” ten grondslag gelegen. De in het planMER onderzochte plaatsingsalternatieven zijn:

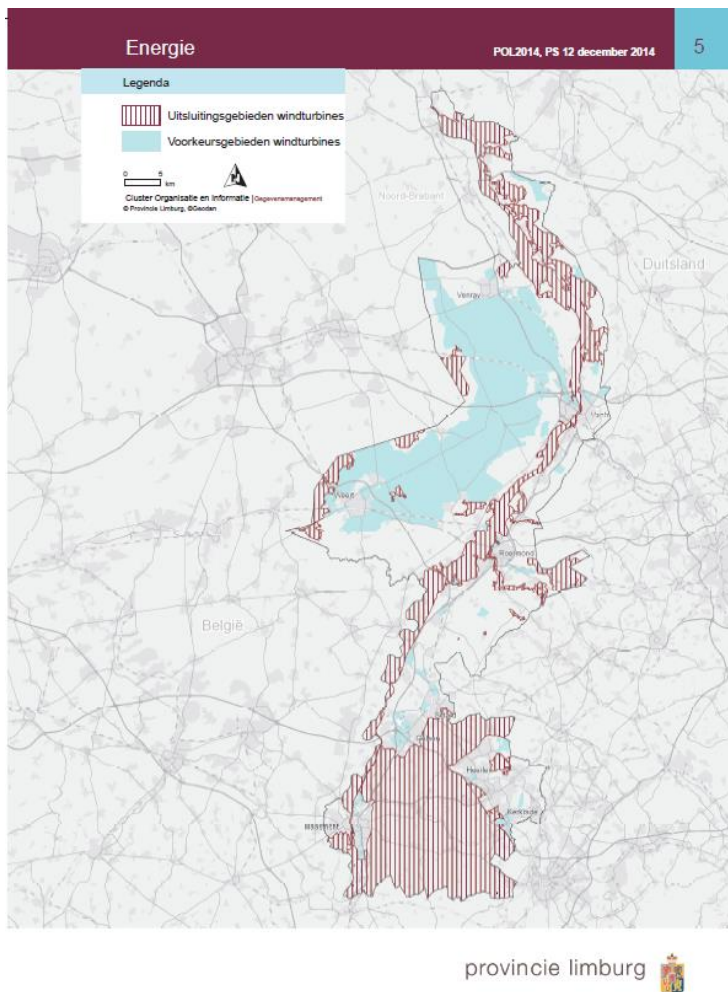
1. Landschap: grootschalige en rationeel verkavelde landschappen van Peelland (conform Landschapsvisie);
2. Economie: Plaatsing van turbines rond grotere bedrijventerreinen, LOG's of vestigingsgebieden voor glastuinbouw (conform landschapsvisie);
3. Mens: windturbines met een minimale afstand van 1000 meter van aaneengesloten woonbebouwing.

In het planMER bij het POL2014 is onderzocht in welke mate de alternatieven zouden bijdragen aan de windopgave en of de gevolgen voor milieu, landschap en natuur aanvaardbaar zijn. Gebleken is dat het alternatief economie te weinig ruimte biedt om te voldoen aan de taakstelling windenergie. Het alternatief mens doet, vanwege de grotere afstand tot aaneengesloten woonbebouwing, een beroep op natuurfuncties. Hierdoor scoort dit alternatief slecht op de beoordelingscriteria 'Kwaliteit landelijk gebied' en 'Gaafheid'. Het alternatief landschap leidt tot de kleinste effecten op landschap. De alternatieven onderscheiden zich nauwelijks op het beoordelingscriterium 'gezonde en veilige leefomgeving'. Dit komt doordat er in alle alternatieven een minimale afstand van 500 meter tot woningen is aangehouden.

In het POL2014 zijn de uitkomsten vertaald naar twee hoofdlijnen voor de plaatsingsstrategie:

1. Uitsluiten van windturbines in de meest kwetsbare gebieden:
 - Nationaal landschap zuid-Limburg: het meest hoogwaardige landschap binnen Limburg;
 - Natura2000 gebieden: de meest hoogwaardige natuur binnen Limburg;
 - De Maas; vogeltrekgebied.
2. Een voorkeur voor plaatsing:
 - In grootschalige landschappen in de jonge Peelontginningen van Midden- en Noord-Limburg;
 - In gebieden aan de provinciegrens waar reeds turbines staan opgesteld;
 - In en nabij grotere industrieterreinen en ontwikkelingsgebieden voor veehouderij en glastuinbouw;
 - daar waar clusters van tenminste 6 turbines kunnen worden opgesteld.

² Plan-MER POL 2014, onderwerp 6: zoekgebieden windturbines, fase 1, Oranjewoud, 2013

Figuur 1 Uitsluitings- en voorkeursgebieden voor windenergie (POL2014)

De uitsluitingsgebieden en voorkeursgebieden zijn aangegeven op bijgevoegde kaart. De in de kaart aangegeven voorkeursgebieden zijn niet limitatief. Gebieden waar ruimte is voor tenminste 6 turbines zijn niet op de kaart opgenomen. Inzicht in deze gebieden zullen namelijk pas bij planuitwerking ontstaan. Dit geldt ook voor gebieden aan de provinciegrens, waar in de loop der tijd mogelijk nieuwe turbines kunnen worden gerealiseerd door planontwikkeling in het aangrenzend buitenland of Nederlandse provincies.

Realisatiestrategie van windenergie

In het hoofdstuk 'Realisatiestrategie' in het POL2014 is tevens aangegeven op welke wijze de Provincie windenergie wil realiseren. Er is in de realisatiestrategie een belangrijke rol weggelegd voor de gemeenten, door het voortouw van de planvorming bij hen neer te leggen. Dit geeft invulling aan het subsidiariteitsbeginsel. Er is in de realisatiestrategie in het POL2014 expliciet een terugvaloptie genoemd, namelijk de inzet van het provinciaal inpassingsplan (PIP) als de te behalen taakstelling wat betreft windenergie in gevaar dreigen te komen.

In het POL2014 is tevens aangegeven dat er naast de lasten ook lusten moeten zijn voor de omgeving. Het generieke belang van de energietransitie leidt tot lokale lasten die volgens de Provincie moeten leiden tot lokale voordelen. Het POL2014 vereist het opstellen van een profijtplan, waarin de financiële voordelen voor de omgeving zijn verwoord.

In de uitvoeringspraktijk stimuleert de Provincie ook de vorming en de operationele werking van burgerenergiecoöperaties. Hierdoor wordt de energietransitie ondersteund van onderop. Een aantal van de energiecoöperaties richt zich daarbij op de ontwikkeling en/of exploitatie van windturbines. Hierdoor komt het eigendom van windturbines in handen van Limburgers waardoor de Limburgse economie wordt versterkt.

Provinciaal belang en rol

De opgave windenergie is in het POL2014 vermeld als van bijzonder provinciaal belang vanwege de wettelijke opgave op dit terrein. De provinciale rol is in overeenstemming met de realisatiestrategie stimulerend en faciliterend.

3.3 Gebiedsontwikkeling Greenport Venlo / Klavertje 4

Greenport Venlo is een gebied van 5.400 hectare groot dat ontwikkeld wordt ten behoeve van agribusiness, (agri)logistiek, glastuinbouw en hieraan gerelateerde bedrijvigheid en onderzoeks- en onderwijsinstellingen. Het Rijk hecht veel waarde aan de gebiedsontwikkeling. De regio Venlo is door het Rijk aangewezen als één van de vijf Greenports in Nederland, allereerst in de Nota Ruimte (2004), daarna in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR, 2012). Greenport Venlo is in de Crisis- en herstelwet aangewezen als project van nationaal belang.

De ontwikkeling is gestart in 2005 en vormt een gezamenlijke opgave van Provincie Limburg en betrokken gemeenten. De gemeente Venlo is één van de gemeenten die van meet af aan betrokken is geweest. Het gebied is in eerste instantie planologisch vastgelegd via de POL-aanvulling Gebiedsontwikkeling Klavertje 4 (2009). Deze POL-aanvulling is gebaseerd op een ruimtelijk plan (2008) gevolgd door een masterplan (2009) voor het Klavertje 4-gebied. In 2012 is door de betreffende gemeenten een intergemeentelijke structuurvisie voor het Klavertje 4-gebied vastgesteld. In het tekstkader op de volgende pagina zijn deze door de betrokken overheden gezamenlijk opgestelde plan- en besluitvormingsdocumenten kort samengevat.

De betrokken overheden beogen een duurzame gebiedsontwikkeling waarin de Cradle tot Cradle (C2C) - principes worden toegepast, waarbij zoveel mogelijk zelfvoorzienendheid in energie, water en grondstoffen centraal staan. Voor energie wordt gestreefd naar een CO₂-neutrale ontwikkeling. De plaatsing van windturbines kan hieraan een bijdrage leveren. Ter illustratie: na realisatie van de gebiedsontwikkeling in 2040 is de verwachting dat het gebied – na het treffen van besparende maatregelen – een totale energiebehoefte heeft die gelijk is aan een gebied/stad met circa 78.000 inwoners. Deze duurzaamheidsambitie is niet alleen ingegeven vanuit een algemeen maatschappelijk belang, maar ook vanuit economische motieven (duurzaamheid is steeds meer een economisch thema voor bedrijven), zoals onder meer is beschreven in paragraaf 1.1 (MER) en 1.2 (inpassingsplan), onder het kopje “Een zoveel mogelijk energie neutrale gebiedsontwikkeling”.

In zowel de POL-aanvulling als de intergemeentelijke structuurvisie is het uitgangspunt van de toepassing van C2C principes als leidraad voor de gebiedsontwikkeling vastgelegd waaronder de toepassing van C2C-principes gekoppeld aan energie. Hierbij gaat het om mix van duurzame energieoplossingen waaronder windmolens, maximale zelfvoorzienendheid als uitgangspunt voor de gebiedsontwikkeling en een zo goed als gesloten energiebalans. Voor wat betreft de ontwikkeling van windenergie in Greenport Venlo is in de bovengenoemde plan- en besluitvormingsdocumenten een lijnopstelling van windturbines langs het spoor Venlo-Eindhoven opgenomen.

Gekoppeld aan zowel de POL-aanvulling en de Structuurvisie zijn (plan) m.e.r.-procedures doorlopen. In de opgestelde planMER'en is de plaatsing van windturbines langs het spoor Venlo-Eindhoven onderbouwd. In het POL2014 wordt voor de ontwikkeling van Greenport Venlo, waaronder de zoekzone voor windturbines, verwezen naar de eerdere besluitvorming over Greenport Venlo in de POL-aanvulling en de intergemeentelijke structuurvisie. In het POL2014 is de ontwikkeling van Greenport Venlo, inclusief de zone voor windenergie, daarom niet benoemd en als een gegeven beschouwd.

Masterplan gebiedsontwikkeling Greenport Venlo/Klavertje 4 (2009) en Landschapsplan Klavertje 4 (2010)

In 2009 is het Masterplan Gebiedsontwikkeling Klavertje 4 / Greenport Venlo (2009) vastgesteld door de provincie Limburg en de gemeenten Venlo en (toenmalige gemeenten Maasbree, Sevenum en Horst (nu Peel en Maas en Horst aan de Maas)). Het Masterplan heeft de functie van een bestuursovereenkomst voor de ontwikkeling van de gebiedsontwikkeling Klavertje 4 / Greenport Venlo. Uitgangspunt is een gebiedsontwikkeling geïnspireerd op Cradle to Cradle (C2C) waarbij de gebiedsontwikkeling zoveel mogelijk zelfvoorzienend is ten aanzien van energie. Onderdeel van het Masterplan is de ontwikkeling van windturbines. De ruimtelijke uitwerking van het Masterplan is door de betrokken overheden in 2010 uitgewerkt en vastgelegd in het Landschapsplan Klavertje 4. Het Landschapsplan is integraal overgenomen en planologisch verankerd in de intergemeentelijke Structuurvisie Klavertje-4 gebied (2012). Ten aanzien van het windpark wordt in het landschapsplan gesteld dat de positie van de windmolens parallel aan het spoor, Noordersloot en fietspad (Greenport Bikeway) perfect past binnen de rechte lijnigheid die geaccentueerd moet worden. Ook zorgen de windmolens volgens het landschapsplan voor richting en oriëntatie binnen het werklandschap en zullen zij aldus bijdragen aan de herkenbaarheid van de S1 (Noordelijke sport)-zone.

POL-aanvulling gebiedsontwikkeling Klavertje 4 (2009)

In april 2009 hebben Provinciale Staten van Limburg voor de gebiedsontwikkeling Klavertje 4 / Greenport Venlo een uitwerking op het Provinciaal Omgevingsplan 2006 (POL2006), POL-aanvulling gebiedsontwikkeling Klavertje 4, vastgesteld. Het Rijk heeft de regio Venlo aangewezen als één van de vijf greenports in Nederland, allereerst in de nota Ruimte (2004), daarna in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR, 2012). Integraal onderdeel van de gebiedsontwikkeling Klavertje 4 / Greenport Venlo, en expliciet opgenomen in de POL-aanvulling, is de ontwikkeling van een windpark. Het windpark is in de POL-aanvulling voorzien parallel aan de spoorlijn. Dit is in lijn met het provinciale beleid aangezien op deze manier sprake is van bundeling van infrastructuur (spoor en energie), de optimale positie ten opzichte van de overheersende windrichting en landschappelijke inpasbaarheid. Voor deze POL-aanvulling is een m.e.r.-procedure doorlopen en een bijbehorend planMER opgesteld. In dit planMER is ingegaan op de milieueffecten van de gebiedsontwikkeling Klavertje 4, waaronder de plaatsing van windturbines. Het planMER is door de Commissie voor de milieueffectrapportage getoetst (toetsingsadvies d.d. 9 februari 2009). De Commissie m.e.r. heeft daarbij geen opmerkingen over het uitgevoerde onderzoek in relatie tot de windturbines gemaakt.

Structuurvisie Klavertje 4-gebied (2012)

De ambities uit de POL-aanvulling gebiedsontwikkeling Klavertje 4, het Masterplan en het Landschapsplan zijn in 2012 ruimtelijk verankerd in de door de gemeenteraden van Venlo, Horst aan de Maas en Peel en Maas vastgestelde Structuurvisie Klavertje 4-gebied. Voor de windturbines is in lijn met de POL-aanvulling en het Masterplan een zoekgebied parallel aan het spoor opgenomen, tussen de Grubbenvorsterweg en de A73 (zie met name paragraaf 7.4 van de Structuurvisie). Voor de Structuurvisie Klavertje 4-gebied is het planMER "Klavertje 4-gebied" opgesteld. Vanwege de eerdere besluitvorming in het kader van het POL, waarin de locatie van het zoekgebied planologisch is vastgelegd, is in dit planMER het integrale alternatief – gebaseerd op het ruimtelijke concept van het Masterplan voor het plangebied Klavertje 4 – onderzocht. In het planMER zijn de te verwachten milieueffecten van het zoekgebied voor de windturbines - in samenhang met de overige ontwikkelingen van Greenport Venlo – onderzocht (cumulatie). Ook voor dit planMER is een toetsingsadvies uitgebracht door de Commissie voor de milieueffectrapportage (d.d. 31 augustus 2012). De Commissie heeft geen op- of aanmerkingen over het gekozen zoekgebied. Wel heeft zij (in paragraaf 4.6) geadviseerd om in het vervolgtraject nader in te gaan op de ecologische effecten van de windturbines, hetgeen in het kader van de thans voorliggende besluitvorming is gedaan.

4 BEVOEGDHEDEN

Provinciale Staten zijn bevoegd gezag voor het opstellen van een inpassingsplan. De provincie heeft op grond van de Wet ruimtelijke ordening de mogelijkheid om met een inpassingsplan de bestemmingen van het plangebied Windpark Greenport Venlo en het gebruik ervan juridisch bindend vast te leggen en te wijzigen, indien er sprake is van een 'provinciaal belang'. Dit is aan de orde. Het POL2014 maakt melding van een 'bijzonder provinciaal belang', te weten de verantwoordelijkheid en urgentie om mede invulling te geven aan het Nationaal Energieakkoord met het Rijk en het invullen van de provinciale ambitie op het vlak van duurzame energieopwekking. Het belang van het bereiken van deze opgave in relatie tot de inzet van een PIP is in het POL2014 benoemd (blz. 111)

In artikel 9e, eerste lid, van de Elektriciteitswet 1998 (Ew) is vervolgens bepaald dat Provinciale Staten bevoegd zijn een inpassingsplan vast te stellen voor de aanleg of uitbreiding van een productie-installatie voor opwekking van duurzame elektriciteit met behulp van windenergie met een capaciteit van ten minste 5 maar niet meer dan 100 MW. Hierbij is het provinciale belang door de wetgever impliciet verondersteld en behoeft de Provincie dit niet nader te onderbouwen. Het initiatief voor Windpark Greenport Venlo is gericht op het realiseren van een windpark met een vermogen van ten minste 30 MW, daarmee zijn Provinciale Staten bevoegd om het inpassingsplan vast te stellen.

Verder bepaalt artikel 9e, tweede lid, Ew dat Provinciale Staten in ieder geval een inpassingsplan vaststellen, indien een producent het voornemen tot de aanleg van zo'n installatie schriftelijk bij hen heeft gemeld en de betrokken gemeente een aanvraag van die producent tot vaststelling dan wel wijziging van een bestemmingsplan voor de realisatie van het voornemen heeft afgewezen. Deze verplichting geldt ingevolge artikel 9e, vijfde lid, Ew niet als reeds voldaan is aan de voor Provincie gestelde minimum realisatienorm (95.5 MW). Een dergelijke melding laat onverlet dat het PIP moet voldoen aan de vereisten van een goede ruimtelijke ordening en Provinciale Staten dit ook in hun besluitvorming moeten betrekken.

Daarnaast blijkt uit artikel 9e, vierde lid, Ew dat Gedeputeerde Staten bevoegd is voor de vergunningverlening. Gedeputeerde Staten kunnen op basis van artikel 9f, zesde lid Ew besluiten af te zien van hun vergunningverlenende bevoegdheid en coördinatieplicht, indien met toepassing van deze bevoegdheid geen versnelling wordt bereikt ten opzichte van de situatie dat de gemeente de vergunningen/besluiten zou verstrekken/verlenen of als de minimumnorm is gehaald.

Ten slotte schrijft artikel 9f van de Elektriciteitswet voor dat de voorbereiding en bekendmaking van besluiten voor het realiseren van het windpark gecoördineerd worden door middel van de coördinatieregeling van de Wet ruimtelijke ordening. Deze coördinatie geschiedt door Gedeputeerde Staten. Van deze wettelijke verplichting tot het toepassen van de coördinatieregeling kan enkel worden afgeweken met instemming van de minister. Voorwaarde hier is:

- dat de besluitvorming niet in betekenende mate zal worden vertraagd; dan wel dat
- er anderszins aanmerkelijk voordelen aan verbonden zijn; of
- wanneer de provincie reeds voldoende heeft bijgedragen aan de realisatie van de doelstellingen van het Rijk met betrekking tot de opwekking op land van duurzame elektriciteit met behulp van windenergie.

In hoofdstuk 5.2 wordt kort teruggekomen op hoe Gedeputeerde Staten met hun bevoegdheid als bedoeld in artikel 9f, zesde lid, Ew zijn omgegaan.

5 DE UITVOERINGSPRAKTIJK

Conform het POL 2014 kiest de Provincie Limburg ten aanzien van de ontwikkeling van windenergieprojecten voor een uitnodigende uitvoeringspraktijk richting de gemeenten. Gemeenten zijn gevraagd een actieve bijdrage te leveren aan de realisatie van de windopgave van 95.5 MW in 2020. Een aantal gemeentebesturen hebben zich hiertoe bereid getoond en hebben beleidsuitgangspunten geformuleerd en actief projecten geïnitieerd en/of ondersteund. De provincie vervulde hierbij een ondersteunende rol. Hierbij werd door de Provincie kennis en capaciteit beschikbaar gesteld ten behoeve van de gemeenten. Ter zekerstelling van de uitvoering zijn met gemeenten, al dan niet aangevuld met initiatiefnemers voor windprojecten, bestuursafspraken gemaakt.

De aanpak heeft geleid tot de volgende projecten die met het reeds opgesteld vermogen optellen tot 106,5 MW (stand mei 2018). De inzet bij al deze projecten is realisatie in 2020.

Gemeente	Project	Omvang (MW)*	Stand van zaken
Venlo/Horst aan de Maas	Greenport Venlo	30	Bestemmingsplan afgewezen
Peel en Maas	Egchelseheide	20	Omgevingswijzigingsvergunning verleend
Leudal	Kookepan	9	Omgevingswijzigingsvergunning verleend
	Heibloem	5	Omgevingswijzigingsvergunning verleend
Nederweert	Ospeldijk	12	Omgevingswijzigingsvergunning verleend
Weert	Grijze Heide	9	Omgevingswijzigingsvergunning in voorbereiding
Sittard-Geleen	Holtum Noord	9	Omgevingswijzigingsvergunning in voorbereiding
	Nieuwe vermogen voor 2020	94	
Leudal	Windpark Neer	11,7	In bedrijf
Heerlen	De Beitel	0,75	In bedrijf
Totaal		106.5	

* De definitieve omvang kan afwijken van de in de tabel genoemde waarden. De initiatiefnemers nemen meerdere turbintypes mee in de vergunningaanvraag, waarbij voor de effecten altijd wordt uitgegaan van een worst-case scenario. De genoemde waarde vormen het gemiddelde van de opgeven bandbreedte in de vergunningaanvragen, voor zover die zijn gedaan of de uitgesproken verwachting van initiatiefnemers.

Om de doelstellingen omtrent windenergie, zoals is afgesproken met het Rijk, te kunnen halen zijn alle bovengenoemde projecten nodig. Het is daarbij noodzakelijk om van een (lichte) overcapaciteit uit te gaan, om tegenvallers te kunnen opvangen en omdat, gelet op de opgave 2020 en 2030, er nog meer duurzaam vermogen nodig is.

6 DE VOORGENOMEN ONTWIKKELING VAN WINDPARK GREENPORT VENLO

In dit hoofdstuk is op basis van voorgaande hoofdstukken een alles overziende samenvattende analyse opgenomen waarin de voorgenomen ontwikkeling van Windpark Greenport Venlo is afgezet tegen het provinciale beleid omtrent windenergie en de ontwikkeling van Greenport Venlo.

Voor de provincie Limburg is het van bijzonder provinciaal belang dat de energieafspraken met het Rijk worden nagekomen. De ontwikkeling van Windpark Greenport Venlo is noodzakelijk om te kunnen voldoen aan de Limburgse provinciale windopgave van 95.5 MW in 2020.

Het windpark Greenport Venlo past binnen de trechtering van type locaties die in het provinciaal beleid zijn vastgesteld. Conform het Landschapsadvies Windenergie Limburg "Voor de wind", is de plaatsing van windturbines op of nabij grote industrieterreinen passend, waarbij Greenport Venlo (Klavertje 4-gebied) expliciet is benoemd. De gebiedsontwikkeling, inclusief de ontwikkeling van een windpark is in het provinciaal beleid verankerd in de POL-aanvulling (2009). Een opstelling van 9 windturbines leidt tot een robuust project dat leidt tot concentratie van windturbines en behoort tot de beschreven 'voorkeursgebieden' uit het POL 2014. De voorgenomen activiteit voldoet ook aan de provinciale voorwaarden. Zo is er een profijtplan opgesteld en wordt er invulling gegeven aan de mogelijkheid van financiële participatie door burgers.

Hiernaast geldt dat ook de ontwikkeling van Greenport Venlo, inclusief de toepassing van C2C-principes waaronder de ontwikkeling van windenergie, via de POL-aanvulling en het POL 2014 is verankerd in het provinciaal beleid. In het behalen van de doelstelling van de gebiedsontwikkeling om (op termijn) maximaal zelfvoorzienend te zijn, maakt duurzame energieopwekking middels windturbines een essentieel onderdeel uit en maakt daardoor integraal onderdeel uit van de gebiedsontwikkeling. Windpark Greenport Venlo zal in 45 tot 50% van de elektriciteitsbehoefte van Greenport Venlo in 2040 voorzien. De doelstelling ten aanzien van maximaal zelfvoorzienendheid maakt dat locatiealternatieven buiten het Klavertje 4-gebied geen reële alternatieven zijn als bedoeld in de artikelen 7.7 en 7.23 Wet milieubeheer. Daarnaast geldt dat de initiatiefnemer voor het Windpark Greenport Venlo speciaal is opgericht ten behoeve van de ontwikkeling van duurzame energie, waaronder windenergie, in Greenport Venlo. Het is voorts niet opportuun om locatiealternatieven buiten het Klavertje 4-gebied te beschouwen, omdat de initiatiefnemer alleen, gekoppeld aan de gebiedsontwikkeling, in staat is om het project binnen het zoekgebied te realiseren. Voor het Zoekgebied Windturbines zijn in het kader van het reeds opgestelde MER daarom voor dit zoekgebied inrichtingsalternatieven ontwikkeld en in het MER op hun milieueffecten beoordeeld, zie tekstkader blz. 17.

Met het besluit van de gemeenteraad van 12 maart 2018 tot het niet vaststellen van het bestemmingsplan 'Windpark Greenport Venlo, deelgebieden Zaarderheiken en Trade Port Noord' is een situatie ontstaan die in strijd is met het bijzonder provinciale belang met betrekking tot de opgave windenergie. De ontwikkeling van Greenport Venlo is cruciaal voor het kunnen voldoen aan de provinciale opgave voor windenergie zoals is overeengekomen met het Rijk. Het leidt er tevens toe dat een belangrijke pijler in het streven naar zelfvoorzienendheid op het gebied van energie binnen de gebiedsontwikkeling Greenport Venlo in gevaar komt. Het is om deze reden dat de Provincie is overgegaan tot het opstellen van een provinciaal inpassingsplan (PIP). Het inzetten van het instrument PIP is in overeenstemming met het POL2014: er bestaat geen zicht op tijdige realisatie van de benodigde vermogen via windenergie, terwijl er een duidelijke opgave vanuit het provinciaal beleid en richting het Rijk bestaat.

Inrichtingsalternatieven Windpark Greenport Venlo

Voor Windpark Greenport Venlo zijn in het kader van het opgestelde MER inrichtingsalternatieven ontwikkeld en in het MER beoordeeld. Zoals toegelicht in het MER vormden het 'Zoekgebied Windturbines' uit de POL-aanvulling en de intergemeentelijke structuurvisie Klavertje 4-gebied alsook de omgevingsrandvoorwaarden uit de Integrale Omgevingsbeoordeling (IOB, 2016)* de basis voor verdere uitwerking van het windpark in het MER "Windpark Greenport Venlo".

Aan de hand van vier inrichtingsalternatieven (A, B, C en D) zijn de effecten op de omgeving in beeld gebracht. De inrichtingsalternatieven verschillen in aantal turbines en formaat van de turbines (voor een toelichting op de inrichtingsalternatieven wordt verwezen naar hoofdstuk 3 van het MER).

In het advies over de Reikwijdte en Detailniveau van het MER "Windpark Greenport Venlo" heeft de Commissie m.e.r. aangegeven dat de vier in de Notitie Reikwijdte- en Detailniveau beschreven inrichtingsalternatieven een goede basis vormen voor het MER "Windpark Greenport Venlo". In lijn daarmee is in het voorlopig toetsingsadvies van de Cie mer (d.d. 20 november 2017) en het definitieve toetsingsadvies (7 december 2017) voor wat betreft het zoekgebied en de te beschouwen inrichtingsalternatieven geen kritische noot geplaatst. Deze inrichtingsalternatieven zijn daarom ook in de m.e.r. procedure voor het inpassingsplan gehanteerd.

In de zienswijzen naar aanleiding van de kennisgeving van het inpassingsplan en de m.e.r. -procedure is door enkele insprekers een afgeslankt alternatief ingebracht, namelijk de ontwikkeling van alleen de 4 westelijk gelegen windturbines binnen het zoekgebied. Dit ingebrachte alternatief valt binnen de bandbreedte van de al in het MER onderzochte inrichtingsalternatieven.

Voor het ingebrachte afgeslankte alternatief is bij de keuze voor het voorkeursalternatief, zoals opgenomen in het ontwerp inpassingsplan, niet gekozen. Met het door de insprekers voorgestelde afgeslankte alternatief kan niet worden voldaan aan de provinciale opgave voor windenergie zoals is overeengekomen met het Rijk. Ook past dit afgeslankte alternatief niet binnen de doelstelling van het project waarbij sprake is van de ontwikkeling van een windpark van minimaal 30MW ten behoeve van de bijdrage aan maximale zelfvoorzienendheid van Greenport Venlo / Klavertje 4., e.e.a. passend binnen de wettelijke kaders en beschikbare milieugebruiksruimte. Daarnaast kan worden opgemerkt dat de afstand van de woonbebouwing tot de windturbines in het oostelijk gebied van het zoekgebied niet korter is dan in het westelijk gebied, waar de 4 windturbines staan die dan overblijven. Voor alle 9 windturbines die in het voorkeursalternatief zijn voorzien geldt dat er voldaan wordt aan de wettelijke kaders. Vanuit milieuoogpunt is er geen aanleiding om de 5 windturbines in het oostelijk deel van het zoekgebied te schrappen.

*Voor de meest majeure ontwikkelingen in het gebied (Klaver 4 (bedrijventerreinen met hoge milieu categorieën), railterminal en Windpark Greenport Venlo is een Integrale Omgevingsbeoordeling opgesteld (IOB, 2016) en vastgesteld door de gemeenten Horst aan de Maas en Venlo. In deze beoordeling zijn de effecten van deze ontwikkelingen cumulatief in beeld gebracht en beoordeeld. Daar waar nodig zijn randvoorwaarden gesteld die kaderstellend zijn voor de vervolprocedures per project. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar het MER Windpark Greenport Venlo d.d.25 augustus 2017.

COLOFON

MER WINDPARK GREENPORT VENLO
OPLEGNOTITIE-CONCEPT

PROJECTNUMMER
C05057.000196

ONZE REFERENTIE

DATUM
31 mei 2018

STATUS
Definitief

Arcadis Nederland B.V.

Postbus 264
6800 AG Arnhem
Nederland
+31 (0)88 4261 261

www.arcadis.com